

วิธีดำเนินงานวิจัย และการรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท ในปีการศึกษา 2516 จากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 7 แห่ง จำนวน 300 คน
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย (วิชาโท) ในปีการศึกษา 2516 จากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครทั้ง 7 แห่ง จำนวน 35 คน
3. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครทั้ง 7 แห่ง จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตรวิชาภาษาไทย (วิชาโท) ในระดับ ป.กศ.ชั้นสูง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิชาภาษาไทย แบ่งเป็น 3 หมวด รวม 34 ข้อ

หมวดที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร มีทั้งหมด 9 ข้อ

หมวดที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีทั้งหมด 17 ข้อ

หมวดที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีทั้งหมด 8 ข้อ

ข้อสุดท้ายของทุกหมวด เป็นคำถามเปิดสำหรับให้ผู้ตอบเพิ่มเติมความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับหมวดนั้น ๆ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับถามความคิดเห็นของอาจารย์และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตรภาษาไทย ในระดับ ป.กศ.ชั้นสูง แบ่งเป็น 4 หมวด รวม 47 ข้อ

หมวดที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ คุณวุฒิ สายวิชาที่เรียน และประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย

หมวดที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร มีทั้งหมด 14 ข้อ

หมวดที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีทั้งหมด 19 ข้อ

หมวดที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีทั้งหมด 9 ข้อ

ข้อสุดท้ายของหมวดที่ 2, 3, และ 4 เป็นคำถามเปิดสำหรับให้ผู้ตอบเพิ่มเติมความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับหมวดนั้น ๆ

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่นำมาใช้เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และแบบคำถามเปิด (Open End) ซึ่งมีอยู่ในข้อสุดท้ายของแต่ละหมวด (ยกเว้นหมวดที่ 1 ในแบบสอบถามสำหรับอาจารย์และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย) สำหรับให้ผู้ตอบเพิ่มเติมความคิดเห็นทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับหมวดนั้น ๆ

แบบสอบถามเหล่านี้ได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พ.ศ.2510¹ หนังสือแนะนำการสอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พ.ศ.2510² และอาศัยแนวจากแบบสอบถามของ นันทา วิฑูฒิสักดิ์³ โดยใช้หลักการสร้างแบบสอบถามของ Best⁴

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดนี้ ได้นำไปทดลองกับนักศึกษาและอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาด้วยตนเอง นักศึกษาจำนวน 350 คน ได้รับคืน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71 อาจารย์จำนวน 42 คน ได้รับคืน 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 7 คน ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้น จึงมีแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา จำนวน 300 ฉบับ แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ 35 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 7 ฉบับ

¹กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พุทธศักราช 2510 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515), หน้า 18 - 21.

²หน่วยศึกษานิเทศก์, แนะนำการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประกาศนียบัตรระดับสูง พุทธศักราช 2510 (พระนคร: กรมการฝึกหัดครู, 2510), หน้า 3 - 5.

³นันทา วิฑูฒิสักดิ์, "การศึกษาและประเมินผลหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ ป.กศ.สูง พ.ศ.2510 (วิชาโท) ในวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2516" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)

⁴John W. Best, Research in Education (New Delhi: Prentice-Hall of India, 1963); pp. 164-165.

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความเหมาะสมของความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อคำถามแต่ละข้อ

2. จัดแบ่งกลุ่มอาจารย์ตามอายุ ประสบการณ์ และสายวิชาที่เรียนวิชาภาษาไทย เป็นวิชาเอกและวิชาโท ดังนี้

2.1 นำอายุของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย 35 คนมาหาค่าเฉลี่ย (รายละเอียดภาคผนวก) ได้ค่าเฉลี่ยเป็น 35.42 ปี จึงใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งอายุอาจารย์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1.1 อาจารย์ที่มีอายุน้อย คือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35.42 ปี
มีจำนวน 17 คน

2.1.2 อาจารย์ที่มีอายุมาก คือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 35.42 ปีขึ้นไป
มีจำนวน 18 คน

2.2 นำประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยทั้ง 35 คนมาหาค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่ทำการสอนวิชาภาษาไทยมา (รายละเอียดภาคผนวก) ได้ค่าเฉลี่ยเป็น 10.07 ปี จึงใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งประสบการณ์ของอาจารย์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 อาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย คือผู้ที่ทำการสอนวิชาภาษาไทยมาแล้วต่ำกว่า 10.07 ปี มีจำนวน 24 คน

2.2.2 อาจารย์ที่มีประสบการณ์มาก คือผู้ที่ทำการสอนวิชาภาษาไทยมาแล้วตั้งแต่ 10.07 ปีขึ้นไป มีจำนวน 11 คน

2.3 แบ่งจำนวนอาจารย์ตามสายวิชาที่เรียน เป็น 2 กลุ่ม คือ

2.3.1 อาจารย์ที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอก จำนวน 24 คน

2.3.2 อาจารย์ที่เรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาโท จำนวน 5 คน

นอกเหนือไปจากนี้ เป็นอาจารย์ซึ่งเรียนวิชาเอกและวิชาโทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาไทย แต่สอนภาษาไทยด้วย จำนวน 6 คน จึงไม่นำมาวิเคราะห์ด้วย

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของ ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร โดยมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อคำถามแต่ละ
ข้อของ

3.1 อาจารย์ทั้งหมด

3.2 อาจารย์ที่มีอายุมาก และอาจารย์ที่มีอายุน้อย

3.3 อาจารย์ที่มีประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย

3.4 อาจารย์ที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย และอาจารย์ที่เรียนวิชาโทภาษาไทย

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร โดยมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อคำถามแต่ละ
ข้อของ

4.1 อาจารย์ทั้งหมด

4.2 อาจารย์ที่มีอายุมาก และอาจารย์ที่มีอายุน้อย

4.3 อาจารย์ที่มีประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย

4.4 อาจารย์ที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย และอาจารย์ที่เรียนวิชาโทภาษาไทย

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของ เวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
โดยมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อคำถามแต่ละข้อของ

5.1 อาจารย์ทั้งหมด

5.2 อาจารย์ที่มีอายุมาก และอาจารย์ที่มีอายุน้อย

5.3 อาจารย์ที่มีประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย

5.4 อาจารย์ที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย และอาจารย์ที่เรียนวิชาโทภาษาไทย

6. วิเคราะห์ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่มีต่อความเหมาะสมของ
ความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อคำถามแต่ละข้อ

7. ศึกษาความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปของ นักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้าหมวดวิชา
ภาษาไทย โดยเสนอเป็นบทความ

การวิเคราะห์ค่าตอบโดยหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบแต่ละข้อของทุกคนจากแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) นี้ กำหนดน้ำหนักของคะแนน (Weight) เป็น 5 ระดับตามวิธีของ Likert⁵ ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

น้อยที่สุด	ลดมาก	ง่ายมาก	ให้คะแนน	1
ค่อนข้างน้อย	ลดเล็กน้อย	ค่อนข้างง่าย	"	2
ปานกลาง	พอ	พอเหมาะ	"	3
ค่อนข้างมาก	เพิ่มเล็กน้อย	ค่อนข้างยาก	"	4
มากที่สุด	เพิ่มมาก	ยากมาก	"	5

เมื่อกำหนดค่าคะแนนดังกล่าวแล้ว จึงนำมาหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักของค่าตอบจากสูตร⁶

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนนน้ำหนักค่าตอบ}$$

$$N = \sum f = \text{จำนวนค่าตอบทั้งหมด}$$

$$f = \text{ความถี่ของคะแนน}$$

$$X = \text{ค่าของน้ำหนักค่าตอบ เป็น 5, 4, 3, 2, และ 1}$$

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของค่าตอบแล้ว จึงหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อดูความกระจัดกระจายของคะแนน จากสูตร⁷

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

⁵Ibid, pp. 164-165.

⁶ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 2; พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 41.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

การแปลความหมายของคำเฉลี่ย ความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และหัวหน้า
หมวดวิชาภาษาไทยที่มีต่อความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ถ้อยคำ
หลักเกณฑ์ดังนี้

- 4.56 - 5.00 หมายความว่า เห็นควยมากที่สุด, เนื้อหายากมาก, และควรเพิ่ม
เวลาอีกมาก
- 3.56 - 4.55 " เห็นควยค่อนข้างมาก, เนื้อหาค่อนข้างยาก และ
ควรเพิ่มเวลาเล็กน้อย
- 2.56 - 3.55 " เห็นควยปานกลาง, เนื้อหาพอดี และเวลาเหมาะสม
แล้ว
- 1.56 - 2.55 " เห็นควยค่อนข้างน้อย หรือควรลดเวลาลงเล็กน้อย
- 1.00 - 1.55 " เห็นควยน้อยมาก, เนื้อหาง่ายมาก หรือควรลดเวลา
ลงมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย